

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

Σενάριο του **Θεοδώρου Γ. Παπακωνσταντίνου**
Ομοτίμου Καθηγητού της Παιδαγωγικής του ΕΚΠΑ

Επιμέλεια οπτικού υλικού:

Στέφανος Χρ. Κουμαρόπουλος, Δρ. Θ. και Τριαντάφυλλος Κ. Μπολτέτσος Δρ. Θ.

[Το αφήγημα απευθύνεται σε εφήβους... «ανεξαρτήτως ηλικίας». Μπορεί να αναγνωσθεί ατομικά ή σε μικρή ομάδα φίλων, που θα τους άρεσε να το συζητήσουν και να απαντήσουν σε κάποια ερωτήματα.]

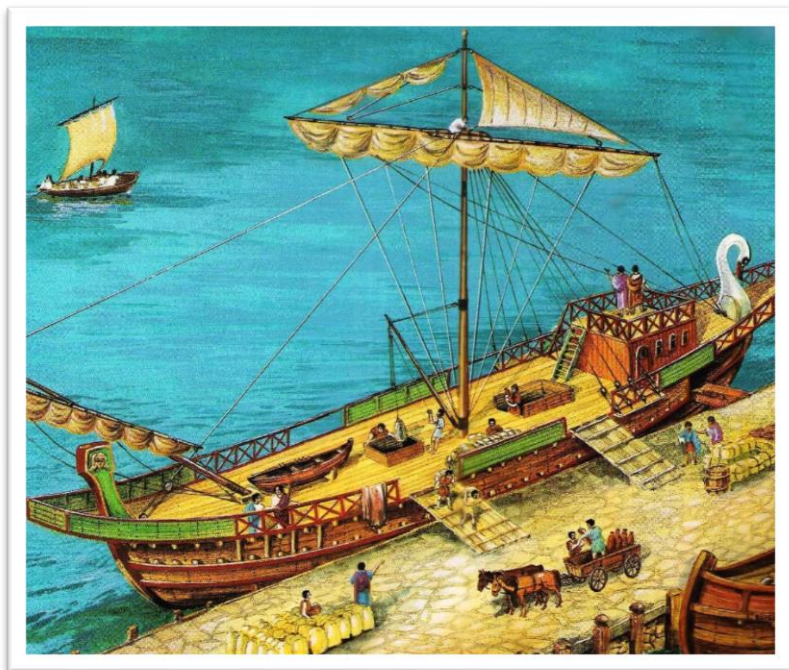
Θα σας διηγηθώ μια παλιά, αληθινή ιστορία, βασισμένη στο ημερολόγιο ενός γιατρού που έζησε την περιπέτεια της.

Βρισκόμαστε στα χρόνια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Ένα ιστιοφόρο αποπλέει από την Καισάρεια της Παλαιστίνης. Ανάμεσα στους επιβάτες είναι και μερικοί στρατιώτες με τον αξιωματικό τους που μεταφέρουν κρατουμένους για να δικαστούν στη Ρώμη. Για συμπάρταση με τον ένα κρατούμενο συνταξιδεύουν δυο φίλοι του, ένας γιατρός, που καταγράφει και την ιστορία, κι ένας άλλος από τη Θεσσαλονίκη.

Το πλοίο έπλευσε νότια της Κύπρου και περνώντας από το πέλαγος της Παμφυλίας έφθασε στα Μύρα της Λυκίας.

Εκεί ο Εκατόνταρχος επικεφαλής της φρουράς βρήκε άλλο πλοίο αλεξανδρινό με προορισμό την Ιταλία και επιβιβάστηκαν σ' αυτό με τους κρατούμενους. Αυτό το πλοίο μετέφερε σιτηρά και οι επιβαίνοντες ήταν συνολικά 276 άτομα. Μπορούμε να το φανταστούμε ως 500 έως 1000 τόνων, κάτι τέτοιο.

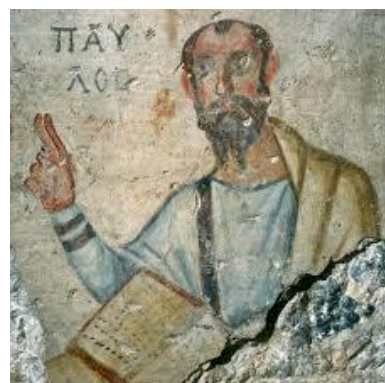

Ένας από τους κρατούμενους, που είναι το κύριο πρόσωπο της ιστορίας μας, υπήρξε αντικείμενο δίωξης και συνωμοσίας εκ μέρους ομοεθνών

του, που με επίσημη απόφαση του ανώτερου θεσμικού οργάνου τους, του λεγόμενου Συνεδρίου, επιδίωκαν τη φυσική του εξόντωση. Αυτό όμως δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί παρά μόνο με την έγκριση των ρωμαϊκών αρχών. Αλλά ο άνθρωπος αυτός είχε την ιδιότητα του ρωμαίου πολίτη, που σήμαινε ότι είχε σημαντικά πλεονεκτήματα στα πλαίσια των νόμων. Όταν λοιπόν οι διώκτες του τον στρίμωξαν, πιέζοντας τους Ρωμαίους να τον καταδικάσουν, εκείνος είπε την επίσημη φράση «Καίσαρα επικαλούμαι», δηλαδή ζητώ να κριθώ από τον Αυτοκράτορα...

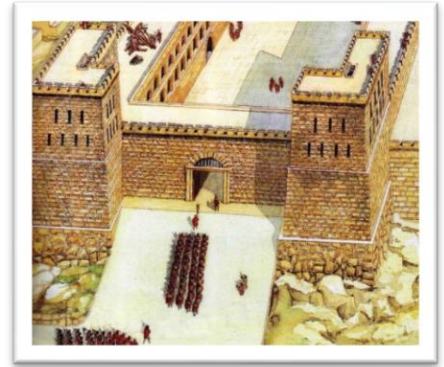
Πριν συνεχίσουμε την πορεία του πλοίου ας πούμε σύντομα τι προηγήθηκε.

Ο Παύλος -αυτό ήταν το όνομα του κρατουμένου- ένας φλογερός νέος και μορφωμένος Ιουδαίος, κάτω από δραματικές συνθήκες, μέσα σε λίγη ώρα, στο δρόμο προς τη Δαμασκό, είδε ν' αλλάζει η ζωή του. Τυφλώθηκε από μια έκρηξη φωτός και πειθαρχώντας σε ουράνια φωνή, από διώκτης των χριστιανών, έγινε ... διωκόμενος.

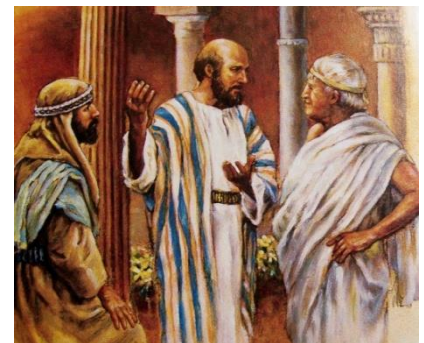
Αυτοί που δεν κατάλαβαν τη μεταστροφή του, δεν μπορούσαν να ανεχθούν να κατάστρέφει ό,τι προηγουμένως μαζί τους υπερασπιζόταν φανατικά. Κάποιοι μάλιστα απ' αυτούς συνωμότησαν να τον βγάλουν απ' τη μέση... (είναι ολόκληρη ιστορία...). Καμιά σαρανταριά και πλέον ορκίστηκαν να μη φάνε ούτε να πιούν πριν τον εξοντώσουν. Ενημέρωσαν για την απόφασή τους αυτή τους παράγοντες του Συνεδρίου και τους ζήτησαν να πουν στον Ρωμαίο διοικητή να φέρει τον Παύλο την άλλη μέρα για ανάκριση, οπότε αυτοί, πριν πλησιάσει, θα τον σκοτώσουν.

Τα άκουσε αυτά ο γιος της αδελφής του Παύλου και ενημέρωσε τον θείο του. Εκείνος φώναξε έναν εκατόνταρχο και τον παρακάλεσε: «πήγαινε αυτόν τον νεαρό στον χιλιάρχο, έχει κάτι να του πει».

Χωρίς αναβολή ο χιλιάρχος διέταξε δύο αξιωματικούς να ετοιμάσουν διακόσιους στρατιώτες, εβδομήντα ιππείς και διακόσιους «λογχοφόρους» με προορισμό την Καισάρεια, έδρα της τοπικής ρωμαϊκής διοίκησης, για να παραδώσουν τον Παύλο στον ηγεμόνα Φήλικα...

Έγιναν επανειλημμένες προσπάθειες των εχθρών του για να καταδικαστεί ο Παύλος, αλλά τελικά ίσχυσε η επίκληση του κατηγορουμένου να δικαστεί ως ρωμαίος πολίτης ενώπιον του Αυτοκράτορος.

Το πλοίο ταξιδεύει με πολλή αργοπορία νότια της Κρήτης. Έφθασαν στο μέσο περίπου της ακτής, στους λεγόμενους Καλούς Λιμένες. Είχε χαθεί αρκετός χρόνος και ήταν φθινόπωρο. Ο Παύλος πήρε την πρωτοβουλία και είπε στους υπεύθυνους: «βλέπω ότι το ταξίδι θα γίνει με μεγάλη δυσκολία και ταλαιπωρία, όχι μόνο για το φορτίο και το πλοίο, αλλά και για τις ζωές μας». Ο εκατόνταρχος όμως άκουγε περισσότερο τον κυβερνήτη παρά τον υπόδικο. Και επειδή το μέρος ήταν ακατάλληλο για να παραχειμάσουν, οι περισσότεροι προτίμησαν να αποπλεύσουν για τον Φοίνικα,

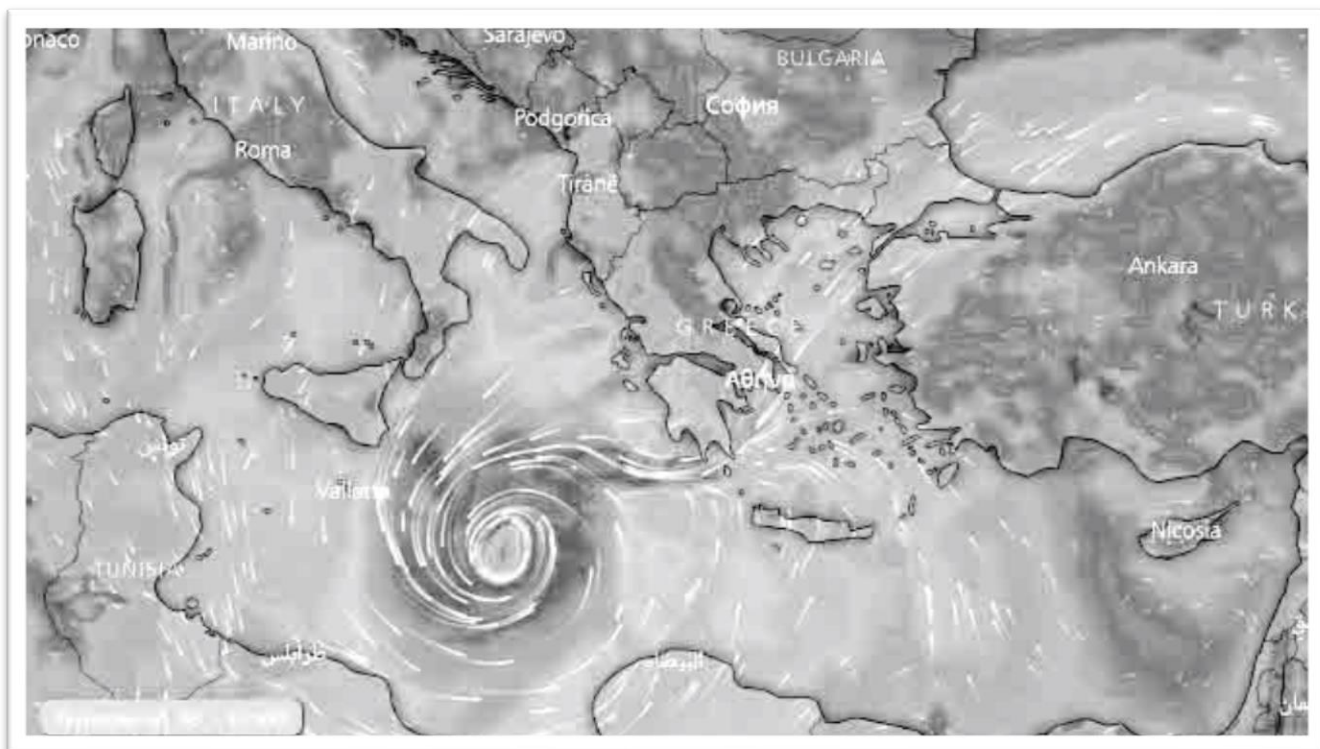

λιμάνι της δυτικής Κρήτης, ανοιχτό τόσο στα νοτιοδυτικά προς τον λίβα, όσο και προς βορειοδυτικά.

Άρχισε να πνέει ελαφρά νότιος άνεμος. Σήκωσαν άγκυρα και αναχώρησαν. Μετά από λίγο όμως σηκώθηκε ένας τυφώνας, αυτός που στη γλώσσα των ναυτικών λεγόταν «Ευροκλύδων». Άρπαξε το πλοίο και καθώς αυτό δεν μπορούσε να αντιδράσει, αφέθηκε ακυβέρνητο. Έτσι περνώντας κάτω από τη Γαύδο μόλις και με μεγάλη δυσκολία οι ναύτες έζωσαν το σκάφος με παλαμάρια για να μην ανοίξει και άρχισαν να ρίχνουν στη θάλασσα πρώτα το φορτίο κι έπειτα τον εξοπλισμό...

Η εικόνα προέρχεται από κυκλώνα της 28ης Σεπτεμβρίου 2018 στην περιοχή.

... Η κακοκαιρία συνεχιζόταν για μέρες. Ούτε ήλιος, ούτε άστρα στον ουρανό. Χανόταν κάθε ελπίδα σωτηρίας. Τότε είπε ο Παύλος: «Έπρεπε να με είχατε ακούσει και να μην είχαμε αποπλεύσει από την Κρήτη. Θα είχαμε γλιτώσει και την ταλαιπωρία και το φορτίο. Όμως σας παρακαλώ πάρτε θάρρος. Δεν θα χαθεί κανείς, εκτός από το πλοίο. Γιατί αυτή τη νύχτα ο Θεός στον οποίο πιστεύω μου μήνυσε με άγγελο 'μη φοβάσαι, Παύλε. πρέπει να παρουσιαστείς στον αυτοκράτορα. Και ο Θεός θα σώσει για χάρη σου όσους ταξιδεύουν μαζί σου'. Γι' αυτό πάρτε θάρρος. Θα βρούμε σε κάποιο νησί»

... Είχαν περάσει δεκατέσσερα μερόνυχτα που έπλεαν ακυβέρνητοι, όταν οι ναύτες υποψιάστηκαν ότι πλησιάζουν σε στεριά. Βολιδοσκόπησαν και μέτρησαν 20 οργιές. Σε λίγο βολιδοσκόπησαν ξανά

και βρήκαν οργιές 15. Φοβήθηκαν μήπως πέσουν σε βράχια, γι' αυτό έριξαν από την πρύμη τέσσερες άγκυρες και ευχόντουσαν να ξημερώσει. Εντωμεταξύ κατέβασαν τη σωσίβια λέμβο και ετοιμάζονταν να εγκαταλείψουν το πλοίο. Το αντιλήφθηκε αυτό ο Παύλος και είπε στον εκατόνταρχο και στους στρατιώτες: «Αν αυτοί δεν μείνουν στο πλοίο, εσείς δεν μπορείτε να σωθείτε». Τότε οι στρατιώτες έκοψαν τα

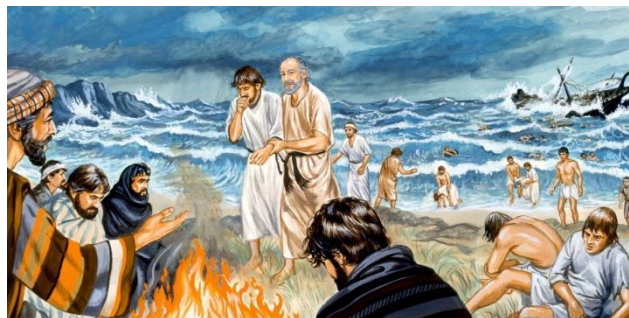
σκοινιά της βάρκας και την άφησαν να πέσει στη θάλασσα.

... Περιμένοντας να ξημερώσει ο Παύλος παρακινούσε όλους λέγοντας: «δεκατέσσερες μέρες νηστικοί! Σας παρακαλώ να φάτε κάτι. Είναι απαραίτητο. Μη φοβάστε, ούτε τρίχα δεν θα πέσει απ' το κεφάλι κανενός». Λέγοντας αυτά πήρε ψωμί, ευχαρίστησε τον Θεό και μπροστά σε όλους άρχισε να τρώει. Έτσι παρακινήθηκαν κι άρχισαν κι αυτοί να τρώνε. Αφού χόρτασαν πέταξαν το σιτάρι, που απέμενε στη θάλασσα για να ελαφρώσει ακόμη το σκάφος.

Ξημερώνοντας είδαν έναν κόλπο με αμμουδιά, όπου σκέφτηκαν να βγάλουν το πλοίο. Με τη ώθηση του ανέμου προσάραξε η πλήρη και

έμεινε ακίνητη, σφηνωμένη στην άμμο, ενώ η πρύμη διαλυόταν από τη βία των κυμάτων.

Τότε οι στρατιώτες σκέφτηκαν να σκοτώσουν τους κρατουμένους για να μην δραπετεύσει κανείς. Ο εκατόνταρχος όμως, θέλοντας να σώσει τον Παύλο, τους εμπόδισε και διέταξε όσους μπορούν να κολυπήσουν και οι υπόλοιποι με σανίδες και ό,τι άλλο να βγουν στη στεριά. Έτσι σώθηκαν όλοι και έμαθαν ότι το νησί λεγόταν Μελίτη.¹

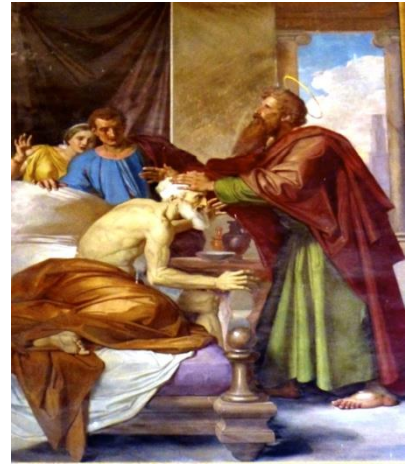
«Οι ιθαγενείς μάς δέχτηκαν», σημειώνει ο Λουκάς, αυτός που καταγράφει τα γεγονότα, «πολύ φιλικά. Άναψαν φωτιά και μας προσκάλεσαν όλους, γιατί έβρεχε και είχε ψύχρα. Ο Παύλος μάζεψε φρύγανα να τα βάλει στη φωτιά. Μια οχιά όμως τον δάγκωσε στο χέρι. Βλέποντας οι κάτοικοι το ερπετό να κρέμεται απ' το χέρι του έλεγαν μεταξύ τους «αυτός ο άνθρωπος είναι σίγουρα φονιάς, αφού σώθηκε από τη θάλασσα, αλλά η Δίκη δεν τον άφησε να ζήσει». Εκείνος όμως τίναξε το φίδι στη φωτιά και καθώς περνούσε η ώρα, ενώ αυτοί που τον έβλεπαν περίμεναν να πρηστεί ή να πέσει κάτω νεκρός, όταν είδαν ότι τίποτα απ' αυτά δεν έγινε, άλλαξαν γνώμη και έλεγαν ότι είναι θεός».

1. Μέχρι το 1987 θεωρούσαν ότι το νησί αυτό ήταν η Μάλτα. Όμως ένας Γερμανός ερευνητής κλόνισε αυτή την άποψη υποστηρίζοντας με σοβαρά επιχειρήματα ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στην αφήγηση του Λουκά ταιριάζουν όχι στη Μάλτα, αλλά στην Κεφαλλονιά και πολλοί δέχονται σήμερα αυτό.

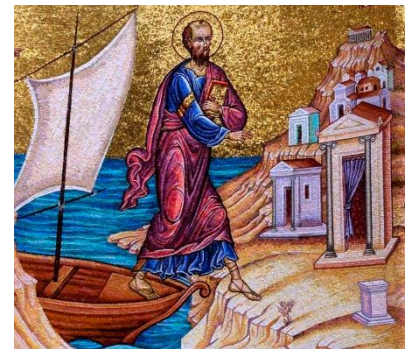
Ο Προύχοντας του νησιού, που λεγόταν Πόπλιος, τους φιλοξένησε τρεις μέρες στα κτήματά του. Καθώς ο πατέρας του ήταν άρρωστος στο κρεβάτι, ο Παύλος προσευχήθηκε και τον έκανε καλά. Μετά απ' αυτό έρχονταν και οι άλλοι άρρωστοι του νησιού και γιατρούονταν.

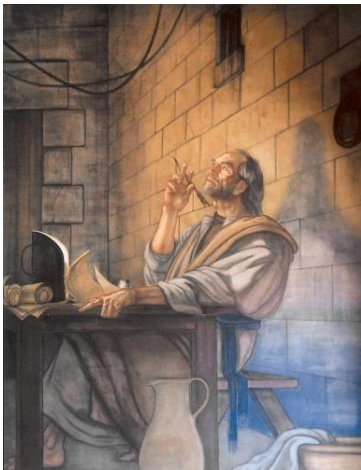
καλά. Μετά απ' αυτό έρχονταν και οι άλλοι άρρωστοι του νησιού

και γιατρούονταν. Έτσι με πολλές ευχαριστίες και εφόδια τίμησαν τον Παύλο και τους συνταξιδιώτες του.

Τρεις μήνες έμειναν συνολικά στη Μελίτη. Έπειτα με ένα πλοίο αλεξανδρινό με σημαία τους Διόσκουρους (θεωρούνταν προστάτες της

ναυτιλίας) απέπλευσαν και έφθασαν στις Συρακούσες της Σικελίας, όπου έμειναν τρεις μέρες. Στη συνέχεια περνώντας από το Ρήγιο έφθασαν σε δύο μέρες στους Ποτιόλους κι από κει πεζοπορώντας ήρθαν στη Ρώμη. Τόσο στους Ποτιόλους, όσο και στη Ρώμη οι εκεί χριστιανοί υποδέχτηκαν εγκάρδια τον Παύλο και τους δύο συνεργάτες του. Φθάνοντας στη Ρώμη ο Εκατόνταρχος Ιούλιος παρέδωσε τους υπόδικους στον Στρατοπεδάρχη. Στον Παύλο ωστόσο δόθηκε η άδεια να μένει μόνος μαζί με έναν φρουρό στρατιώτη. Έμεινε εκεί δύο ολόκληρα χρόνια δεχόμενος όσους τον

επισκέπτονταν, μιλώντας τους για τον Χριστό.

Εδώ σταματάει το «ημερολόγιο» του Λουκά, που με τόση ακρίβεια, αλλά και λιτότητα μας κράτησε κοντά σε κρίσιμες ώρες ενός μεγάλου δεσμώτη...

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Για όσους θα είχαν το ενδιαφέρον να δουν στις πηγές της αυτή την ιστορία (*Πράξεις 27, 1-28,16*), γραμμένη σε θαυμάσια γλώσσα της εποχής από ένα επιστήμονα και καλλιτέχνη, παραθέτουμε εδώ α) **το πρωτότυπο κείμενο** (από τον ιστότοπο της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος) και β) **την απόδοσή του στη δημοτική γλώσσα** (της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας, από τον ιστότοπο της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης). Μετά τα κείμενα ακολουθούν *Ερωτήματα* για παραπέρα διερεύνηση της μεγάλης αυτής περιπέτειας καθώς και μία *Εισήγηση* του Heinz Warnecke για την ταύτιση της Μελίτης των Πράξεων με την Κεφαλληνία.

Καλή ανάγνωση !

ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Παῦλος ἀποπλέει διὰ τὴν Ρώμην. Εἰς Κρήτην

ΚΖ'(27) 1 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέροισι δεσμώταις ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ σπειρίῳ Σεβαστῆς. 2 ἐπιβάντες δὲ πλοῖον Ἀδραμυττηνῶ μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνοιο Θεσσαλονικέως, 3 τῆ τε ἑτέρα κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψε πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. 4 κάκειθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, 5 τὸ τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. 6 Κάκει εὐρών ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. 7 ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, 8 μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἦλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασιαία. 9 Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρήνει ὁ Παῦλος 10 λέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φόρτου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. 11 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπέειπε μάλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. 12 ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείους ἔθεντο βουλήν ἀναχθῆναι κάκειθεν, εἴ πως δύναιντο καταστήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον.

Θύελλα καὶ ναυάγιον εἰς Μελίτην

13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσπον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. 14 μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς ὁ

καλούμενος Εὐροκλύδων. 15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμῆν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 νησίον δὲ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, 17 ἦν ἄραντες βοθηθείας ἐχρῶντο ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοι τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος οὕτως ἐφέροντο. 18 σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο, 19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν. 20 μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρον ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπίς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς. 21 Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδησαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. 22 καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου. 23 παρέστη γὰρ μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὗ εἰμι, ὦ καὶ λατρεύω, 24 λέγων· μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστήναι· καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλείοντας μετὰ σοῦ. 25 διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. 26 εἰς νῆσον δὲ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. 27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νύξ ἐγένετο διαφορομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἰαδρία, κατὰ μέσον ταῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν. 28 καὶ βολίσαντες εὗρον ὄργυιᾶς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὄργυιᾶς δεκαπέντε· 29 φοβούμενοι τε μήπως εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ρίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ἤρχοντο ἡμέραν γενέσθαι. 30 Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρῶρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, 31 εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. 32 τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἶασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. 33 Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων· τεσσαρεσκαίδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. 34 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. 35 εἰπῶν δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. 36 εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς· 37 ἡμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσται ἐβδομήκοντα ἕξ. 38 κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. 39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπον δὲ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. 40 καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶων εἰς τὴν θάλασσαν ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῇ πνεοῦση κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. 41 περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τὴν ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. 42 τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μὴ τις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι. 43 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκάλυσε αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας πρῶτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι, 44 καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπὶ τινῶν τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Ὁ Παῦλος εἰς Μελίτην

ΚΗ'(28) 1 Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. 2 οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφροσῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. 3 συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων

πλήθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θερμῆς διεξελοῦσα καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 4 ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· πάντως φονεὺς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἶασεν. 5 ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· 6 οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι. 7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκείνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. 8 ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν. 9 τούτου οὖν γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· 10 οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

Συνεχίζεται τὸ ταξίδι πρὸς τὴν Ρώμην

11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἄλεξανδρίῳ, παρασήμῳ Διοσκούροις, 12 καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς· 13 ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ρήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους· 14 οὗ εὐρόντες ἀδελφούς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμείναι ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ οὕτως εἰς τὴν Ρώμην ἤλθομεν. 15 κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἔλαβε θάρσος. 16 Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ρώμην, ὁ ἑκατοντάρχης παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχη· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

Η ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ

Ἡ μεταγωγὴ στὴ Ρώμη

27 Μόλις ἀποφασίστηκε νὰ ἀποπλεύσουμε γιὰ τὴν Ἰταλία, παρέδωσαν τὸν Παῦλο καὶ μερικοὺς ἄλλους κρατούμενους σὲ κάποιον ἀξιωματικὸ πού λεγόταν Ἰούλιος, ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ μονάδα πού εἶχε τὸ ὄνομα «αὐτοκρατορική». ² Ἐπιβαστίκαμε ἀπὸ τὸ Ἀδραμύττιο σ' ἓνα πλοῖο πού θὰ πήγαινε στὰ μέρη τῆς ἐπαρχίας τῆς Ἀσίας καὶ ξεκινήσαμε. Μαζί μας ἦταν κι ὁ Ἀρίσταρχος ὁ Μακεδόνας, ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη. ³ Τὴν ἄλλη μέρα φτάσαμε στὴ Σιδώνα. Ὁ Ἰούλιος φέρθηκε μὲ καλοσύνη στὸν Παῦλο καὶ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ πάει στοὺς φίλους του, γιὰ νὰ τὸν περιποιηθοῦν. ⁴ Ἀπὸ κεῖ ξεκινήσαμε καὶ παραπλεύσαμε τὴν Κύπρο, γιὰτὶ εἶχαμε ἀντίθετους ἀνέμους. ⁵ Ὑστερα διαπλεύσαμε τὸ πέλαγος τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Παμφυλίας καὶ φτάσαμε στὰ Μύρα τῆς Λυκίας. ⁶ Ἐκεῖ ὁ ἀξιωματικὸς βρῆκε ἓνα ἀλεξανδρινὸ πλοῖο πού πήγαινε στὴν Ἰταλία καὶ μᾶς ἐπιβίβασε σ' αὐτό.

⁷ Πλέσαμε για πολλές μέρες με μεγάλη βραδύτητα, και με κόπο φτάσαμε στην Κνίδο. Ἐπειδὴ δὲν μᾶς επέτρεπε ὁ ἄνεμος, πλεύσαμε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν Κρήτη, ἀφοῦ περάσαμε τὸ ἀκρωτήριο Σαλμώνη. ⁸ Μὲ πολλὴ δυσκολία, πλέοντας κοντὰ στὶς ἀκτὲς τῆς, φτάσαμε σ' ἕναν τόπο ποῦ λεγόταν Καλοὶ Λιμένες, κοντὰ στὸν ὁποῖο ἦταν ἡ πόλη Λασαία.

⁹ Στὸ μεταξύ κάθηκε ἀρκετὸς χρόνος, καὶ τὸ ταξίδι ἦταν ἐπικίνδυνο, ἀφοῦ εἶχε κιόλας περάσει ἡ φθινοπωρινὴ νηστεία.[†] Γι' αὐτὸ ὁ Παῦλος τοὺς συμβούλευε ¹⁰ καὶ τοὺς ἔλεγε: «Ἄνδρες, προβλέπω ὅτι τὸ ταξίδι θὰ γίνει μὲ ταλαιπωρία καὶ μὲ μεγάλη ζημιὰ, ὄχι μόνο γιὰ τὸ φορτίο καὶ τὸ πλοῖο, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς ζωὲς μας». ¹¹ Ὁ ὀξιωματικὸς ὁμῶς ἄκουγε περισσότερο τὸν κυβερνήτη καὶ τὸν ἰδιοκτίτη τοῦ πλοίου παρὰ αὐτὰ ποῦ ἔλεγε ὁ Παῦλος. ¹² Κι ἐπειδὴ τὸ λιμάνι ἦταν ἀκατάλληλο γιὰ νὰ παρακειμάσει κανεὶς, οἱ περισσότεροι ἦταν τῆς γνώμης νὰ ἀποπλεύσουν ἀπὸ κεῖ, μίπως μπορέσουν νὰ φτάσουν καὶ νὰ παρακειμάσουν στὸν Φοῖνικα, λιμάνι τῆς Κρήτης ποῦ εἶναι ἀνοικτὸ νοτιοδυτικὰ καὶ βορειοδυτικὰ.

Ἡ τρικυμία

¹³ Ὄταν ἄρχισε νὰ πνέει ἑλαφρὰ νότιος ἄνεμος, νόμισαν ὅτι μπορούσαν νὰ πραγματοποιήσουν τὴν πρόθεσή τους. Ἔτσι, σπικώσαν τὶς ἄγκυρες καὶ ἔπλεαν κοντὰ στὶς ἀκτὲς τῆς Κρήτης. ¹⁴ Ὑστερα ἀπὸ λίγο ξέσπασε στὸ νησί ἕνας θυελλώδης ἄνεμος, αὐτὸς ποῦ λέγεται Εὐρακλύδων. ¹⁵ Ἄρπαξε τὸ πλοῖο, κι ὅπως αὐτὸ δὲν μπορούσε νὰ πάει ἀντίθετα, ἔ' ἀφίσαμε καὶ τὸ πῆγαιναν ὁ ἄνεμος καὶ τὰ κύματα. ¹⁶ Περνώντας κάτω ἀπὸ ἕνα νησάκι ποῦ τὸ ἔλεγαν Κλαῦδη,[‡] μόλις καὶ μετὰ βίας καταφέραμε ν' ἀνεβάσουμε πάνω τὴ σωσίβια λέμβο. ¹⁷ Ὄταν τὴν ἀνεβάσαμε, χρησιμοποίησαν σκοινιά, καὶ μ' αὐτὰ ἔζωσαν τὸ πλοῖο γιὰ νὰ μὴν ἀνοίξει. Κι ἐπειδὴ φοβούνταν νὰ μὴν ἐξοκείλουν στὴ Μεγάλῃ Σύρτῃ, ἔριξαν τὴν ἄγκυρα νὰ κρέμεται κι ἄφησαν τὸ πλοῖο νὰ τὸ πηγαίνουν τὰ κύματα. ¹⁸ Ἐπειδὴ πολλὸ μᾶς ταλαιπωροῦσε ἡ τρικυμία, τὴν ἄλλη μέρα ρίξαν τὸ φορτίο στὴ θάλασσα, ¹⁹ καὶ τὴ μεθεπομένη ρίξαμε στὴ θάλασσα μὲ τὰ κέρια μας ὅλον τὸν ἐξοπλισμὸ τοῦ πλοίου. ²⁰ Γιὰ πολλὰς μέρες

[†] φθινοπωρινὴ νηστεία. Μετὰ τὴ νηστεία τῆς γιορτῆς τοῦ ἐξιλασμοῦ (τέλη Σεπτεμβρίου, ἀρχὴς Οκτωβρίου) ἡ ναυμαχία ἐξαμαρτίτο ἐπικίνδυνη.

[‡] Ἡ σημερινὴ Γαῦδος.

δέν φαίνονταν ούτε ὁ ἥλιος ούτε τὰ ἄστρα· ἡ κακοκαιρία συνεχιζόταν κι ἔτσι κανόταν κάθε ἐλπίδα νὰ σωθοῦμε.

²¹Κανείς δέν ἤθελε πιά νὰ φάει τίποτε. Τότε ὁ Παῦλος στάθηκε ἀνάμεσά τους καὶ εἶπε: «Ἐπρεπε, ἄνδρες, νὰ μέ εἶκατε ἀκούσει καὶ νὰ μὴν ξεκινούσαμε ἀπὸ τὴν Κρήτη. Ἐτσι, θὰ εἶχαμε γλιτώσει ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία αὐτὴ κι ἀπ' τὴ ζημιὰ. ²²Τώρα ὅμως σᾶς συνιστῶ νὰ μὴ χάσετε τὸ θάρρος σας. Κανείς ἀπὸ σᾶς δέν θὰ καθεῖ, μόνο τὸ πλοῖο. ²³Τὴν περασμένη νύκτα μοῦ φανερώθηκε ἓνας ἄγγελος τοῦ Θεοῦ στὸν ὁποῖο ἀνίκη καὶ τὸν ὁποῖο ὑπηρετῶ, ²⁴καὶ μοῦ εἶπε: "μὴ φοβάσαι, Παῦλε! Πρέπει νὰ ἐμφανιστεῖς στὸν αὐτοκράτορα, κι ἔτσι ὁ Θεὸς γιὰ κάρη σου θὰ σώσει ὅλους ὅσοι εἶναι μαζί σου στὸ πλοῖο". ²⁵Γι' αὐτὸ νὰ ἔχετε θάρρος, ἄνδρες! Γιατί ἔχω ἐμπιστοσύνη στὸν Θεὸ ὅτι θὰ γίνει ἔτσι ὅπως μοῦ εἶπε ὁ ἄγγελος. ²⁶Πρέπει νὰ προσπαρήσουμε σὲ κάποιο νησί».

²⁷Ὅταν ἔφτασε ἡ δέκατη τέταρτη νύκτα πού φερόμασταν ἀκυβέρνητοι στὴν Ἀδριατικὴ θάλασσα, τὰ μεσάνυχτα οἱ ναῦτες ὑποψιάσθηκαν ὅτι πλησιάζουν σὲ κάποια στεριά. ²⁸Βυθομέτρησαν καὶ βρῆκαν εἴκοσι ὀργιές. Ἀφοῦ προχώρησαν λίγο, βυθομέτρησαν πάλι καὶ βρῆκαν δεκαπέντε ὀργιές. ²⁹Ἐπειδὴ φοβήθηκαν μήπως πέσουμε σὲ τίποτε βράχια, ἔριξαν τέσσερις ἄγκυρες ἀπὸ τὴν πρόμνη καὶ παρακαλοῦσαν νὰ ξημερώσει. ³⁰Οἱ ναῦτες στὸ μεταξύ ἐπικεῖρθησαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ πλοῖο. Μὲ τὴν πρόφαση ὅτι θὰ ρίξουν ἄγκυρες ἀπὸ τὴν πρόρα μακριὰ ἀπὸ τὸ πλοῖο, κατέβασαν τὴ λέμβο στὴ θάλασσα. ³¹Ὁ Παῦλος ὅμως εἶπε στὸν ἀξιωματικὸ καὶ στοὺς στρατιῶτες: «Ἄν αὐτοὶ δέν μείνουν στὸ πλοῖο, ἐσεῖς δέν μπορείτε νὰ σωθεῖτε». ³²Τότε οἱ στρατιῶτες ἔκοψαν τὰ σκοινιά τῆς λέμβου καὶ τὴν ἄφησαν νὰ πέσει στὴ θάλασσα.

³³Καθὼς περίμεναν νὰ ξημερώσει, ὁ Παῦλος τοὺς παρακινούσε ὅλους νὰ φᾶνε κάτι. «Δεκατέσσερις μέρες ὡς σήμερα», τοὺς ἔλεγε, «περιμένετε νὰ κοπάσει ἡ τρικυμία καὶ εἶστε νηστικοί· δέν ἔχετε φάει τίποτε. ³⁴Γι' αὐτὸ, σᾶς παρακαλῶ, φάτε κάτι. Αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο, ἂν θέλετε νὰ σωθεῖτε. Μὴ φοβάστε, γιατί κανενὸς ἀπὸ σᾶς δέν θὰ πέσει οὔτε μιὰ τρίχα ἀπ' τὸ κεφάλι σας». ³⁵Ἀφοῦ εἶπε αὐτά, πῆρε ψωμί, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸ μπροστὰ σὲ ὅλους, τὸ ἔκοψε κι ἄρχισε νὰ τρώει. ³⁶Τότε πήρανε ὅλοι θάρρος κι ἔφαγαν κι αὐτοί. ³⁷Στὸ πλοῖο ἦμασταν συνολικὰ διακόσιες ἑβδομήντα ἕξι ψυχές. ³⁸Ἀφοῦ κόρτασαν ὅλοι, πέταξαν τὸ σιτάρι στὴ θάλασσα, γιὰ νὰ ἀλαφρώσει τὸ πλοῖο.

Τὸ ναυάγιο

³⁹ Ὄταν ξημέρωσε, εἶδαν μιὰ στεριά πού τοὺς ἦταν ἀγνωστὴ. Ἄνακαλύψαν ὅμως ἕναν κόλπο πού εἶχε ἀμμουδιά, στὸν ὁποῖο ἀποφάσισαν νὰ ρίξουν τὸ πλοῖο ἂν μποροῦσαν. ⁴⁰ Ἐλυσαν, λοιπόν, τὰ σκοινιά πού κρατοῦσαν τὶς ἄγκυρες, καὶ τὶς ἄφησαν νὰ πέσουν στὴ θάλασσα. Συγκρόνως ἔλυσαν τὰ σκοινιά μὲ τὰ ὁποῖα εἶχαν δέσει τὰ πηδάλια γιὰ νὰ τὰ ἀκρηστέψουν. Ἐπειτα σήκωσαν τὸ μπροστινὸ πανὶ καὶ μὲ τὸν ἄνεμο προσπαθοῦσαν νὰ προσορμιστοῦν στὸν γιάλλο. ⁴¹ Ἐπεσαν ὅμως σ' ἕναν ὑφαλο ἀπὸ ἄμμο κι ἔριξαν ἐκεῖ τὸ πλοῖο. Ἡ πλώρη μπήχτηκε στὴν ἄμμο κι ἔμεινε ἀκίνητη, ἡ πρόμνη ὅμως διαλυόταν ἀπὸ τὴ μανία τῶν κυμάτων. ⁴² Οἱ στρατιῶτες τότε ἀποφάσισαν νὰ σκοτώσουν τοὺς κρατουμένους, γιὰ νὰ μὴν μπορέσει κανεὶς νὰ δραπετεύσει κολυμπώντας. ⁴³ Ὁ ἀξιωματικὸς ὅμως, πού ἠθελε νὰ σώσει τὸν Παῦλο, τοὺς ἐμπόδισε νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἀπόφασί τους καὶ διέταξε, ὅσοι μποροῦν νὰ κολυμπήσουν, νὰ πηδίσουν πρῶτοι στὴ θάλασσα καὶ νὰ βγοῦν στὴ στεριά, ⁴⁴ κι οἱ ἄλλοι νὰ βγοῦν πάνω σὲ σανίδια ἢ σὲ ἄλλα μέρη τοῦ πλοίου. Ἔτσι, βγήκαν ὅλοι στὴ στεριά καὶ σώθηκαν.

Στὴ Μελίτη

28 Μετὰ τὴ διάσωσή τους, ἔμαθαν ὅτι τὸ νησί ὀνομάζεται Μελίτη. ² Οἱ ἰθαγενεῖς μᾶς δέχτηκαν πολὺ φιλικά. Ἄναψαν φωτιά καὶ μᾶς προσκάλεσαν ὅλους, γιὰτι εἶχε ἀρκίσει νὰ βρέχει κι ἔκανε κρύο. ³ Ὁ Παῦλος ἔκανε ἕνα δέμα ἀπὸ πολλὰ φρύγανα καὶ τὰ ἔριξε πάνω στὴ φωτιά. Τότε μιὰ ὄχια πετάχτηκε ἀπ' τὴ φωτιά ἐξαιτίας τῆς θερμότητος καὶ τὸν δάγκωσε στὸ κέρι. ⁴ Οἱ ἰθαγενεῖς, ὅταν εἶδαν τὸ ἔρπετό νὰ κρέμεται ἀπὸ τὸ κέρι του, ἔλεγον μεταξύ τους: «Τὸ δίκως ἄλλο φονιὰς εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, πού ἂν καὶ σώθηκε ἀπὸ τὴ θάλασσα, ἡ θεία δίκη δὲν τὸν ἄφησε νὰ ζήσει». ⁵ Ὁ Παῦλος ὅμως τίναξε τὸ ἔρπετό στὴ φωτιά κι ὁ ἴδιος δὲν ἔπαθε τίποτε. ⁶ Αὐτοὶ περίμεναν ὅτι θὰ πρηζόταν ἢ ὅτι θὰ ἔπεφτε ξαφνικὰ κάτω νεκρός. Περίμεναν πολλὴ ὄρα καί, βλέποντας ὅτι τίποτε κακὸ δὲν τοῦ συνέβαινε, ἄλλαξαν στάση καὶ ἔλεγον ὅτι εἶναι θεός.

⁷ Κοντὰ σ' ἐκεῖνον τὸν τόπο ἦταν τὰ κήματα τοῦ πρώτου τοῦ νησιοῦ, πού λεγόταν Πόπλιος. Αὐτὸς μᾶς δέχτηκε καὶ μᾶς φιλοξένη-

σε μέ καλοσύνη τρεῖς μέρες. ⁸ Τότε συνέβαινε νὰ εἶναι στὸ κρεβάτι ὁ πατέρας τοῦ Πόπλιου, ποὺ ὑπέφερε ἀπὸ πυρετοὺς καὶ δυσεντερία. Ὁ Παῦλος μπήκε στὸ δωμάτιό του, προσευχήθηκε, ἀκούμπησε πάνω του τὰ χέρια καὶ τὸν γιάτρευε. ⁹ Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ ἔρχονταν ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀσθενεῖς τοῦ νησιοῦ καὶ θεραπεύονταν. ¹⁰ Μᾶς τίμησαν μὲ πολλὰς ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ, κι ὅταν φεύγαμε, μᾶς ἐφοδίασαν μὲ ὅ,τι χρειαζόμεσταν γιὰ τὸ ταξίδι.

Ἐκ τῆς Μελίτη εἰς τὴν Ῥώμην

¹¹ Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς μῆνες ἀποπλεύσαμε μὲ ἓνα πλοῖο ἀλεξανδρινό, ποὺ εἶχε παρακειμάσει στὸ νησί καὶ εἶχε ἐμβλήμα του τοὺς Διόσκουρους. ¹² Καταπλεύσαμε εἰς τὴν Συρακοῦσας, ὅπου μείναμε τρεῖς μέρες. ¹³ Ἀπὸ κεῖ περιπλεύσαμε τὴν Σικελίαν καὶ φτάσαμε εἰς τὴν Ῥήγιον, κι ὅταν ὕστερα ἀπὸ μίαν ἡμέραν φύσηξε νοτιάς, ἦρθαμε εἰς δύο μέρας εἰς τοὺς Ποσιόλους. ¹⁴ Ἐκεῖ βρήκαμε χριστιανούς, οἱ ὅποιοι μᾶς παρακάλεσαν νὰ μείνουμε μαζί τους ἑπτὰ μέρες.

Κατόπιν ἦρθαμε εἰς τὴν Ῥώμην. ¹⁵ Οἱ χριστιανοὶ ἐκεῖ ἄκουσαν γιὰ μᾶς καὶ βγήκαν νὰ μᾶς προῦπαντίσουν ὡς τὴν Ἀγορὰ τοῦ Ἀππίου καὶ τὴν «Τρεῖς Ταβέρνας». Ὅταν τοὺς εἶδε ὁ Παῦλος, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν καὶ ἀναθάρρησε.

Ὁ Παῦλος εἰς τὴν Ῥώμην

¹⁶ Ὅταν ἦρθαμε εἰς τὴν Ῥώμην, ὁ ἀξιωματικὸς παρέδωκε τοὺς κρατούμενους εἰς τὸν στρατοπεδάρχην. Στὸν Παῦλον ὅμως δόθηκε ἡ ἄδεια νὰ μείνῃ εἰς ἰδιωτικὸν κατάλυμα μαζί μὲ τὸν στρατιώτην ποὺ τὸν φύλαγε.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
για παραπέρα διερεύνηση

Ακολουθούν ερωτήματα για παραπέρα διερεύνηση της μεγάλης αυτής περιπέτειας. Τα ερωτήματα μπορούν να διερευνηθούν και ομαδικά, μαζί με έναν ή περισσότερους φίλους.

- Σκέψου/ σκεφθείτε τι σας έκανε πιο πολλή εντύπωση και αφού το καταγράψετε συζητήστε το με ανθρώπους που γνωρίζουν την ιστορία.
- Βρείτε στο διαδίκτυο τον πειστικότερο για σας τύπο σκάφους που ταιριάζει στο πλοίο της ιστορίας μας.
- Μόνος ή μαζί με φίλους συζητήστε με κάποιο ναυτικό, που να έχει και ιστορικές γνώσεις της περιόδου, τεχνικές απορίες σχετικές με το ταξίδι, το πλοίο, τους χειρισμούς του κυβερνήτη και των ναυτών.
- Παρόμοια συζητήστε με κάποιο νομικό / ιστορικό /ή θεολόγο για το δίκαιο και τους νόμους της εποχής.
- Τέλος, βρείτε στο διαδίκτυο τα επιχειρήματα του Γερμανού ερευνητή, που υποστηρίζει ότι η Μελίτη είναι η Κεφαλλονιά και όχι η Μάλτα και πάρτε θέση.

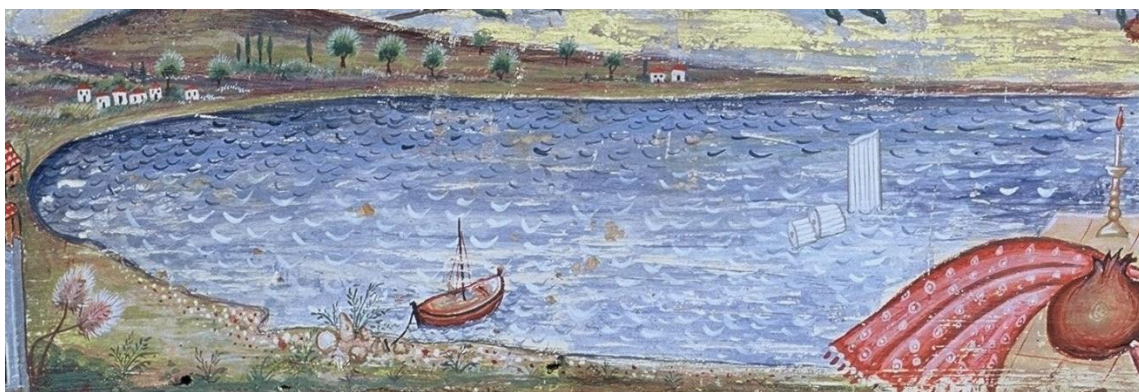
Heinz Warnecke, Εισήγηση στο Συμπόσιο:
Ο Απόστολος Παύλος στην Κεφαλληνία
(Αύγουστος 1999)

Τα επιχειρήματα του εισηγητού για την ταύτιση της Μελίτης των Πράξεων με την Κεφαλληνία συνοψίζονται στα εξής σημεία:

1. Οι μαρτυρίες από τη λογοτεχνία ανά τους αιώνες (Όμηρος, Χαρίτων, Βοκκάκιος) αναφέρουν ανάλογες με τις Πράξεις περιπτώσεις πλοίων, που παρασύρθηκαν από τη νότια Ελλάδα και Κρήτη προς την Κεφαλλονιά και όχι προς τη Μάλτα.
2. Ο Απ. Παύλος χρησιμοποιεί μετά από 3 μήνες παραμονής στη Μελίτη ένα αιγυπτιακό εμπορικό πλοίο, που παραχείμαζε εκεί, για τη συνέχεια του ταξιδιού του προς τη Ρώμη, γεγονός από το οποίο συνάγεται ότι η Μελίτη ήταν στην αρχαιότητα βασικός σταθμός στη θαλάσσια διαδρομή από την Αίγυπτο προς τη Σικελία. Το τελευταίο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό για τη Μάλτα, ενώ για την Κεφαλλονιά υπάρχουν πολλές μαρτυρίες που το στηρίζουν.
3. Η σημείωση των Πράξεων ότι το νησί του ναυαγίου του Απ. Παύλου βρισκόταν "εν τω Αδρία", σύμφωνα πάντα με τη χρήση των όρων στην αρχαιότητα αποκλείει τη Μάλτα, συνηγορεί όμως υπέρ της Κεφαλληνίας.
4. Στα τοπογραφικά δεδομένα που αναφέρουν οι Πράξεις για τον τόπο του ναυαγίου δεν ταιριάζουν οι ακτές της Μάλτας, αντίθετα με τις ακτές της νοτιοδυτικής Κεφαλληνίας στην είσοδο του κόλπου του Λιβαδιού.
5. Ο τίτλος "πρώτος της νήσου" ήταν ευρέως διαδεδομένος στις αυτοκρατορικές επαρχίες και ιδίως στον ελλαδικό χώρο. Ο δε όρος "βάρβαροι" για τη Μάλτα παρουσιάζει μεγάλες

δυσκολίες, ενώ εξηγείται για τους κατοίκους της Κεφαλληνίας, λόγω της εντάξεώς τους στους βορειοδυτικούς Έλληνες και ιδίως λόγω του γλωσσικού τους ιδιώματος.

6. Η θεά "Δίκη" που αναφέρεται στα Πράξεις ήταν μια ελληνική θεά χωρίς ρωμαϊκή αντιστοιχία, η δε αναφερόμενη "έχιδνα" απαντά στην Κεφαλληνία όχι όμως και στη Μάλτα.
7. Το όνομα "Μελίτη" μαρτυρείται μεν για τη Μάλτα αλλά και για άλλα νησιά της Μεσογείου. Με αναφορές στην Οδύσσεια υποστηρίζει ο εισηγητής ότι το όνομα Μελίτη ανήκει αρχικά στην Κεφαλληνία ως νησί της Καλυψούς και όχι στη Μάλτα, η οποία λανθασμένα ταυτίστηκε με το ομηρικό νησί της Καλυψούς και πήρε γι' αυτό το όνομα Μελίτη. Χαρακτηριστική είναι η χρήση του ονόματος Μελίτη κατά τον όψιμο Μεσαίωνα για την Κεφαλληνία ή για ένα μέρος της, και μάλιστα ως νησί που ναυάγησε ο Απ. Παύλος από τον δούκα Ενρίκο της Σαξωνίας. Επίσης μαρτυρείται μέχρι σήμερα το τοπωνύμιο Μελίτη στη νοτιοδυτική Κεφαλληνία.
8. Η τοπική παράδοση στη Μάλτα σχετικά με τον Απόστολο Παύλο άρχισε να καλλιεργείται μόλις τον 16ο αιώνα από το τάγμα των Ιπποτών του Αγ. Ιωάννου. Αντίθετα στην Κεφαλληνία με τους δύο ναούς του Απ. Παύλου είναι σαφώς παλαιότερη.
9. Με την αποδοχή της Κεφαλληνίας ως Μελίτης βρίσκει λύση και το πρόβλημα των προσωπικών σημειώσεων των επιστολών του Απ. Παύλου προς Τίτον και προς Τιμόθεον Β' και εντάσσονται έτσι αρμονικά στη ζωή του Απ. Παύλου
10. Στη Μάλτα μαρτυρείται η παρουσία του χριστιανισμού μόλις στη μετακωνσταντινεία εποχή. Αντίθετα η Κεφαλληνία συγκαταλέγεται στις αρχαιότερες χριστιανικές κοινότητες της Ευρώπης, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τον Κλήμεντα Αλεξανδρείας.

Στάθη Γιαννή, Θαλασσινό (λεπτομέρεια).